

Universitetsstyrelsen

RIKARD SKÅRFORS

UTREDARE

2008-02-19

Dnr SU 113-2331-07
DOK 2

Utbildningsdepartementet

Budgetunderlag perioden 2009-2011 för Stockholms universitet

I enlighet med regeringsbeslut daterat 2007-12-13 som ersätter 9 kap. förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag överlämnas härmed Stockholms universitets budgetunderlag för perioden 2009-2011. I universitetets årsredovisning för budgetåret 2007 ges ytterligare underlag för bedömning av Stockholms universitets verksamhet. I budgetunderlaget redovisade synpunkter och förslag, med undantag för förslaget om inrättande av Stockholm Science for Life Laboratory, återfinns även i universitetets forsknings- och utbildningsstrategi.

Sammanfattning

- En ytterligare höjning av per capita-ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer för att stärka kvaliteten i undervisningen, i synnerhet på avancerad nivå, för att öka undervisningen inom humaniora, samhällsvetenskap och juridik, för att möjliggöra nödvändig förnyelse av den laborativa undervisningen inom naturvetenskap, samt för att möjliggöra satsningar på att förstärka studenternas anställningsbarhet.
- En förstärkning av fakultetsanslaget för att kompensera för de krav på ökad medfinansiering som nu ställs inom forskningsfinansieringen samt för att ge framgångsrika forskningsområden ytterligare förutsättningar att nå ledande ställning.
- Ett omställningsbidrag i form av ett engångsanslag om 120 mkr för att skapa en ny förbättrad lärarutbildning inom universitetet i samband med att lärarutbildningen inordnas i universitetet och Lärarhögskolan avvecklas.
- En permanent höjning av det nationella anslaget för studenter med funktionshinder med 7 mkr.
- Stockholms universitet föreslår tillsammans med Karolinska institutet och KTH inrättandet av Stockholm Science for Life Laboratory (SciLife Lab).
- Stockholms universitet åtar sig huvudmannaskapet för Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling, under förutsättning att universitetet erhåller adekvat finansiering för detta.
- Stockholms universitet föreslår att Akademiska Hus delas på självständiga regionala bolag, samt att lärosätena i respektive region övertar ägandet eller åtminstone tilldelas ett avgörande inflytande över dessa bolag.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Allmänt

Stockholms universitet erhåller inför år 2008 ett tillskott om ca 27 mkr till utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Tillskottet måste emellertid till avsevärd del ses som kompensation för hitintills otillräcklig pris- och löneomräkning varför nettotillskottet till universitetet i praktiken bliförsumbart.

Som även framhållits i forsknings- och utbildningsstrategin kommer universitetet under de närmaste åren främst att göra satsningar för ökad internationalisering. Av särskild vikt är att göra masterutbildningarna attraktiva inte bara i Sverige utan även internationellt för att öka antalet utländska studenter. Målsättningen är därför att en ökad andel av kurserna på den avancerade nivån skall kunna ges på engelska. Universitetet arbetar också för utvecklingen av masterutbildningar som kombinerar andra språk med ämnesstudier.

Även om engelska språket blir alltmer spritt kommer goda kunskaper i ytterligare språk att vara nödvändiga. Stockholms universitet har i motsats till flertalet andra lärosäten byggt ut utbildningarna inom språkområdet och avser att fortsätta satsningen för att möta morgondagens behov av språkkompetens.

Till universitetets internationaliseringssträvanden hör också fortbildning i engelska för lärare genom det nya Centre for Academic English (CAE) samt förstärkning av understödsorganisationen för studentutbyte och förstärkning av den internationella kompetensen inom studievägledningen.

Etablering av lärarutbildning vid Stockholms universitet

Sedan den 1 januari 2008 organiseras utbildningarna vid den tidigare Lärarhögskolan i Stockholm inom Stockholms universitet, och Lärarhögskolans verksamhet har uppgått i universitetets. Stockholms universitet har övertagit all fast anställd personal inom Lärarhögskolan samt även alla detta lärosätes förpliktelser i övrigt. Kostnaderna för den nya lärarutbildningen beräknas kunna täckas inom de båda takbelopp som disponeras av Stockholms universitet och Lärarhögskolan. Ett omställningsbidrag är dock nödvändigt för att genomföra den omorganisation som blir följden av lärarutbildningens inordnande i universitetet.

Stockholms universitet har anmodats att i sin årsredovisning för år 2007 redovisa sina sammanlagda kostnader för övertagandet av Lärarhögskolans verksamhet. Dessa kostnader uppgår enligt årsredovisningen till 132 mkr. Statsmakterna har tidigare anvisat ett omställningsbidrag om sammanlagt 12 mkr. Universitetet hemställer att även det återstående beloppet 120 mkr anvisas.

Ytterligare höjning av per capita-ersättningen

Flera faktorer motiverar en ytterligare förstärkning av ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer.

Ett av Stockholms universitets prioriterade mål de kommande åren är att förbättra studenternas anställningsbarhet efter examen. Anställningsbarhet är ett övergripande mål i Bolognaprocessen som även kommer till uttryck i den nya högskoleförordningen. Satsningar på åtgärder för ökad anställningsbarhet ligger samtidigt i hög grad i lärosätenas eget intresse – för de nuvarande studenternas skull men också för att långsiktigt trygga tillströmningen av nya studenter.

Åtgärderna kommer i hög grad att bestå i att stärka grundutbildningens arbetsmarknadsanknytning, med målsättningen att ge studenterna fler möjligheter till projektarbete och praktik i samverkan med framtida arbetsgivare. Etableringen av fler och bättre kontakter med aktörer på arbetsmarknaden (inte minst via praktikplatser) är dock en kostnadskrävande aktivitet som kan sägas ligga utanför den ordinarie kursutvecklingsverksamheten.

En höjning av ersättningen per student kan motiveras även utifrån universitetets strävan att vidga rekryteringen, vilket fordrar ökade lärarresurser för att ge stöd till studenter från studieovana miljöer.

Stockholms universitet har jämfört med andra universitet en stor andel av sina studenter inom humanistisk, samhällsvetenskaplig och juridisk fakultet. Till dessa utbildningsområden är ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer mycket lågt satta. Detta medför att universitetet generellt sett är kraftigt underfinansierat. Det naturvetenskapliga utbildningsområdet har högre ersättning per capita men dras samtidigt med höga kostnader, inte minst för att kontinuerligt kunna förnya sin utrustning. Även om regeringen nu har tilldelat medel för en kvalitetsförstärkning inom de humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningsområdena, behövs dessutom en avsevärd generell och permanent uppräknings av per capita-ersättningen för att kvaliteten i utbildningen skall kunna bibehållas samtidigt som målen om breddad rekrytering, förbättrad anställningsbarhet och attraktiva masterprogram skall kunna uppnås.

Särskilda åtaganden

Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling

I samband med att Myndigheten för skolutveckling upphör som självständig myndighet hösten 2008 kommer Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling att stå utan huvudman. Stockholms universitet förutsätter att regeringens ambition är att centret även fortsatt skall existera och arbeta för god språk-, läs- och skrivutveckling bland elever i den svenska skolan.

Stockholms universitet har genom Nationellt centrum för svenska för invandrare och svenska som andraspråk redan ett nationellt uppdrag där frågor om skolutveckling inom språk-, läs- och skrivområdet är centrala. Universitetet erbjuder nu regeringen möjligheter att förlägga uppdraget som idag innehas av Myndigheten för skolutveckling till Stockholms universitet. Flera av universitetets institutioner, bland andra institutionerna för nordiska språk, lingvistik och litteraturvetenskap, bedriver sedan tidigare såväl forskning som undervisning inom området. I och med övertagandet av Lärarhögskolans verksamhet har också en ny institution med specifik profilering mot språkutveckling bildats (Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling). Undervisning och forskning kring läs- och skrivutveckling kommer att bli framträdande verksamheter inom den nya institutionen. Den verksamhetsnära skolforskningen, de breda regionala och nationella kontakterna med kommunala skolutvecklare liksom det nära samarbetet mellan institutionerna gör Stockholms universitet till en lämplig huvudman för att överta och vidareutveckla ansvaret för nationell skolutveckling inom språk-, läs- och skrivområdet. En förutsättning för detta åtagande är givetvis att adekvat finansiering tillhandahålls.

Nationellt anslag för studenter med funktionshinder

Stockholms universitet administrerar det nationella anslaget för medel till studenter med funktionshinder. Antalet studenter som på grund av funktionshinder tar del av särskilt pedagogiskt stöd vid landets universitet och högskolor fortsätter att öka varje år. Detta är positivt men innebär samtidigt att kostnaderna för denna del av verksamheten ökar betydligt snabbare än intäkterna. De senaste åtta åren har teckenspråkstolkning utgjort ca 70 procent av de totala kostnaderna för det särskilda pedagogiska stödet. Att teckenspråkiga studenter tenderar att samlas vid de lärosäten som erbjuder goda villkor för studier med utbildningstolkning – det gäller främst Stockholms, Göteborgs och Örebro universitet samt Kungliga tekniska högskolan (KTH) – innebär att kostnaderna ökar än mer för dessa.

Enligt de uppgifter universitetet sammanställt kommer kostnaderna för kompenserande pedagogiskt stöd under 2007 att överstiga det nationella anslaget med 4,2 mkr. Då de nationella medlen endast har räknats upp med en mindre procentandel sedan 2003 kan ett ökande underskott konstateras.

Vid universitet och högskolor pågår ett fortlöpande utvecklingsarbete vad gäller den generella tillgängligheten, inklusive den pedagogiska beredskapen och högskolebibliotekens tillgänglighet. Under 2006 och 2007 har emellertid en ökad andel teckenspråkiga studenter påbörjat studier vid mer undervisningsintensiva program vilket innebär mer tolktid och därmed högre kostnader för utbildningstolkningen. Detta är inte något som lärosätena kan påverka genom att utveckla tillgängligheten i studiemiljön.

På grundval av ovanstående föreslår Stockholms universitet att det nationella anslaget ökas permanent med 7 mkr.

Avgifter: uppdragsverksamhet m.m.

Uppdragsverksamheten inom grundutbildningen består i huvudsak av beställd utbildning och uppdragsutbildning. Inom den beställda utbildningen var antalet helårsstudenter 924 år 2007, vilket är en liten ökning jämfört med 2006 men avsevärt färre än de omkring 1200 det handlade om år 2005. Att universitetet under de senaste åren tagit över en del beställd utbildning i egen regi börjar få genomslag. Samtidigt minskar intäkterna för beställd utbildning, från 46,9 mkr år 2006 till 43,9 mkr år 2007, motsvarande 6,4 procent. Då Lärarhögskolan stått för drygt 95 procent av all beställd utbildning kan denna förväntas få en mycket liten betydelse under kommande år.

Intäkterna från uppdragsutbildningen år 2007 var 34,6 mkr, vilket är en minskning från 51,6 mkr år 2006. Samtidigt fortsatte antalet studenter att minska, från 524 år 2006 till 438 år 2007. De minskade intäkterna har emellertid till större delen orsakats av att ett underskott från tidigare år nu resultatförts och medfört en engångsnedskrivning på 11,5 mkr.

I regleringsbrevet för 2007 prognostiserades 50,2 mkr i intäkter för beställd utbildning och 47,6 mkr för uppdragsutbildning. För såväl beställd utbildning som för uppdragsutbildning ligger utfallet avsevärt lägre än prognosen.

Finansieringsfrågor

Beräkning av anslag för grundutbildning (tabell 2)

Utgångspunkten för beräkningen av anslaget inför budgetåret 2008 i tabell 2 är vad som anförts rörande Stockholms universitet i budgetpropositionen.

Förslag till förändringar av anslag till grundutbildning (tabell 5)

Tabell 5 har beräknats med utgångspunkt i de förslag som lagts ovan. Universitetet yrkar på ett omställningsbidrag om 120 mkr i samband med inordnandet av den tidigare Lärarhögskolans verksamhet. Vidare föreslås en höjning av per capita-ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer. En sådan höjning bör i nuvarande läge kunna genomföras utan att takbeloppet höjs. Slutligen föreslås en förstärkning av det nationella anslaget för studenter med funktionshinder om 7 mkr.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Allmänt

Forskningen vid Stockholms universitet är av mycket hög kvalitet. Ett flertal forskningsmiljöer är internationellt framstående, några till och med världsledande. Vidare har ett antal framtidsområden identifierats, där forskningen redan idag är framgångsrik och inom den kommande femårsperioden kan förväntas uppnå en ledande ställning såväl nationellt som internationellt. Universitetet kommer att intensifiera sina ansträngningar för att identifiera potentiellt starka forskningsmiljöer och stimulera deras utveckling.

Miljön är idag utsatt för hot som kan få djupgående följder för människors liv. Klimatförändringarna kan komma att medföra mycket allvarliga konsekvenser globalt och för det svenska samhället. Att tillhandahålla kunskap om klimat- och miljöförändringar och deras påverkan på vårt samhälle är en stor utmaning. Stockholms universitet har en lång tradition och intar idag en frontposition inom detta område. Den skall befästas och utvecklas.

Den tilltagande globaliseringen med en allt större rörlighet av människor och deras kulturer och språk kommer att medföra stora förändringar också för det svenska samhället. Bättre kunskaper om sociala och kulturella aspekter är nödvändiga för en god samhällsutveckling. Stockholms universitet har en omfattande forskning om den svenska samhällsutvecklingen och avser att fortsätta den satsningen.

Bättre språkkunskaper vid sidan av svenska och engelska är viktiga för samhällsutvecklingen. Även om engelska språket blir alltmer spritt kommer goda kunskaper i ytterligare språk att vara nödvändigt. Stockholms universitet har i motsats till flertalet andra lärosäten byggt ut högre utbildning och forskning inom språkområdet och avser att fortsätta satsningen för att möta morgondagens behov av språkkompetens.

Stockholms universitet har ett särskilt ansvar för att bygga upp en ny lärarutbildning sedan denna från årsskiftet förts till universitetet från den tidigare Lärarhögskolan. Universitetet satsar samtidigt för att stärka den utbildningsvetenskapliga forskningen, såväl med avseende på hela det

utbildningsvetenskapliga området som att mer specifikt stärka lärarutbildningens forskningsanknytning.

Stockholms universitet har under 2007, i hård konkurrens med andra lärosäten, erhållit ett flertal stora bidrag från externa finansiärer. Starka forskningsmiljöer från samtliga fakulteter har varit mycket framgångsrika i att söka och erhålla externa medel, vilket vittnar om universitetets kvalitetsbas. Inom ett flertal områden har universitetet väletablerade och välrenommerade forskningscentra, samt även relativt nyetablerade centra tillkomna genom framgångsrik konkurrens om utlysta medel för starka forskningsmiljöer (VINN Excellence, Berzelius, Linnéstöd, FAS-centra m fl). Inom miljöområdet erhöll universitetet dessutom, i konkurrens med övriga stora universitet, Mistras stora satsning på ett forskningscentrum för hållbar utveckling – Stockholm Resilience Centre kunde därmed etableras vid universitetet under år 2007. Inom samhällsområdet har universitetet beslutat att långsiktigt garantera finansieringen av instituten CHESS och SoRAD genom omfördelning av 5,6 mkr per år.

Universitetets framgång inom forskningen är åtminstone delvis ett resultat av strategiska prioriteringar av befintliga resurser. Men här liksom inom grundutbildningen finns gränser för vad som kan åstadkommas i dagsläget. De pågående strukturförändringarna inom forskningspolitiken motiverar alldeles klart mer substantiella höjningar av fakultetsanslagen.

Behovet av höjda fakultetsanslag

Förstärkningen av fakultetsanslagen inför år 2008 med 300 mkr nationellt, varav 29 mkr tillfallit Stockholms universitet, innebär tillsammans med de aviserade ytterligare förstärkningarna med 400 mkr för år 2009 förbättrade förutsättningar för lärosätena i deras strävan att upprätthålla volym och kvalitet i forskning och utbildning på forskarnivå.

För att kunna upprätthålla och vidareutveckla universitetets hittills mycket framgångsrika satsningar, och samtidigt tidigt kunna ge stöd till nya lovande forskarmiljöer, måste emellertid ytterligare förstärkingar av fakultetsanslagen göras. Externa finansiärers krav på medfinansiering och efterfinansiering (vilket diskuteras närmare i nästa avsnitt) binder och koncentrerar universitetets resurser till ett relativt fåtal stora miljöer. Härmed minskar universitetets möjligheter att bygga upp nya starka forskningsmiljöer inför framtiden och att göra de långsiktiga strategiska val och prioriteringar inom forskningen som statsmakterna förväntar sig.

En höjning av fakultetsanslagen behövs också mot bakgrund av situationen inom utbildningen på grundnivå, där forskningsanknytningen blivit allt svårare att upprätthålla inte minst genom den kraftiga utbyggnaden av antalet platser. Ett tillskott av ytterligare fakultetsmedel skulle medge forskningsutrymme inom tjänsten för fler undervisande lärare, starkare forskningsanknytning och därmed en kvalitetssäkring av utbildningen på grundnivå.

Universitetet gör i samband med övertagandet av Lärarhögskolans verksamhet stora satsningar för att stärka den utbildningsvetenskapliga forskningen, avseende såväl forskning som gäller hela det utbildningsvetenskapliga området som forskning som mer specifikt syftar till att stärka lärarutbildningens forskningsanknytning. Universitetet fördubblar från och med 2008 resurserna för utbildningsvetenskaplig forskning från Lärarhögskolans nuvarande forskningsanslag om 33 mkr till 63 mkr.

Med ytterligare ett tillskott om 30 mkr per år skulle den interna finansieringen av utbildningsvetenskaplig forskning kunna uppgå till 93 mkr per år. Tillsammans med de externa bidrag som en stark utbildningsvetenskaplig forskning vid universitetet räknar med att kunna ta hem skapas en forskningsanknytning i den nya lärarutbildning som universitetet har ambitionen att bygga upp. Forskningen vid de utbildningsvetenskapliga institutionerna skall hålla samma höga internationella standard som eftersträvas för samtliga institutioner vid universitetet.

Resurstilldelning

De ökande kraven på medfinansiering och efterfinansiering av forskningsprojekt med stora bidrag från externa finansiärer innebär ett hinder för universitetets möjligheter att profilera forskningen och satsa på att utveckla nya områden. Externfinansiärerna bidrar idag bara till ungefär hälften av projektens indirekta kostnader. I många fall finns dessutom omfattande krav på att universitetet också ska bidra till projektens direkta kostnader och ta över dessa till stora delar eller i sin helhet efter en viss tid. För att åtgärda obalansen mellan extern- och internfinansiering och klara dessa krav krävs att nya forskningsresurser kanaliseras direkt till lärosätena.

Högskole- och forskningsministern har efterlyst förslag till ett kvalitetsbaserat system för tilldelning av nya forskningsresurser. Resursutredningen har föreslagit ett nytt resurstilldelningssystem. Omprövning av befintliga resurser och tilldelning av nya resurser ska enligt förslaget baseras på olika kvalitetsindikatorer och utvärderingar. Invändningar kan resas mot alla, men erfarenheten visar att olika indikatorer och utvärderingsresultat är starkt korrelerade. Ett enkelt, transparent och långsiktigt hållbart system är att föredra. Som indikator för kvalitetsrelaterad resurstilldelning förordas därför enbart erhållna externa kvalitetsgranskade och konkurrensutsatta bidrag, i första hand bidrag från Vetenskapsrådet. Externa bidrag som ej kvalitetsgranskats eller konkurrensutsatts bör ej ingå i indikatorn varför totala externa bidrag som indikator avstyrks. Samtidigt bör tilldelningen beakta behovet av forskningsanknytning i utbildningen. Universitetet återkommer i sitt remissvar till resursutredningen med fler och mer utförliga synpunkter på resurstilldelningssystemet.

För att kunna bedriva ett långsiktigt och framgångsrikt arbete med kommersialisering och entreprenörskap måste universiteten erhålla en statlig basfinansiering. Idag fördelas all finansiering till organisationer och myndigheter, exempelvis Vinnova och Innovationsbron, från vilka universitetet förväntas söka finansiering till olika projekt och aktiviteter. Denna samverkansmodell ger ett samverkansarbete som i mycket präglas av tillfälliga projekt som genomförs så länge det finns finansiering och som inte alltid riktas mot ämnesområdena med störst potential. Universitetet föreslår att nya resurser för kommersialisering och entreprenörskap kanaliseras direkt till lärosätena i stället för via bidragsbeviljande myndigheter.

Stockholm Science for Life Laboratory

Karolinska institutet, KTH och Stockholms universitet föreslår gemensamt ett institut för livsvetenskaplig forskning i Stockholm: Stockholm Science for Life Laboratory (SciLife Lab). Visionen för institutet är att inom 10 år vara internationellt erkänt som ett av världens främsta centra för livsvetenskap, med en primär inriktning mot teknikdriven grundforskning inom molekylärmedicin och

analys av organismers arvs massa, och med ett viktigt syfte att också överföra kunskapen till medicinsk riskanalys och individualiserad behandling.

SciLife Lab kan vara operativt år 2010 i provisoriska lokaler nära de tre universiteten, och i full verksamhet i egna lokaler från och med år 2012.

Verksamheten baseras på en långsiktig personalbas om cirka 250 personer, varav cirka 200 forskare, samt en drift- och avskrivningskostnad för teknisk infrastruktur om cirka 200 mkr per år. Dessutom erfordras en initial investering om cirka 500 mkr i uppbyggnadsfasen.

Förslaget är gemensamt för de tre universiteten. Det redovisas inte i tabellverket till detta budgetunderlag utan preciseringar får ske i särskild ordning i kommande diskussioner med Utbildningsdepartementet.

Övrigt

Samverkan med det omgivande samhället

Universitetet har under de senaste två åren väsentligt byggt ut samverkan med näringsliv och offentlig verksamhet. En ny funktion för innovations- och inkubatorsverksamhet med en särskild inriktning på det humanistisk-samhällsvetenskapliga området har etablerats. Den särskiljer sig från holdingbolagsverksamheten vid andra lärosäten bland annat genom sin profilering mot tjänstebolag, och universitetets avsikt är att förstärka den ytterligare.

Lokalförsörjning

Läget i nationalstadsparken och i stort sett endast en hyresvärd, Akademiska Hus, är en särskild utmaning för lokalförsörjningen.

Tillgången till bostäder för utbytesstudenter, gästlärare och gästforskare utgör en begränsande faktor för universitetets internationalisering. Universitetet arbetar tillsammans med andra högsolor i Stockholm och med Stockholms studenters centralorganisation för att öka tillgången av bostäder.

Lokalkostnaderna är höga. Någon riktig marknadssituation föreligger ej och Akademiska Hus tar ut höga hyror. Detta gäller främst i storstadsregionerna och i synnerhet i Stockholm, där Akademiska Hus under senare år kunnat anförda de stegrade fastighetsvärdena som motiv för kraftiga hyreshöjningar. Detta leder till att lärosätena i regioner med höga fastighetspriser dras med mycket höga lokalkostnader vilket missgynnar dem gentemot andra lärosäten i landet. En direkt konsekvens har blivit att universitetet har tvingats driva frågor om hyressättningen i hyresnämnden.

Akademiska Hus gör också en stor vinst som beskattas. Det är statsanslag för utbildning och forskning som transfereras tillbaka till statskassan utan att komma verksamheten till godo. Det handlar också om externa bidrag från icke-statliga finansiärer, stiftelser och privata donatorer som därmed i praktiken beskattas för andra ändamål.

Tillgången till ändamålsenliga lokaler är en viktig del av universitets och högskolors självbestämmande. Detta självbestämmande begränsas avsevärt om man inte har kontroll över sin lokalförsörjning eller kan överblicka den långsiktiga kostnadsutvecklingen för densamma. Genom ägande av sina fastigheter, genom egna bolag drivna av professionella fastighetsförvaltare, skulle lärosätena själva

råda över resursen lokalyta och samtidigt själva disponera avkastningen av fastighetskapitalet.

Universitetet föreslår att Akademiska Hus delas på självständiga regionala bolag samt att regionens universitet och högskolor övertar ägandet eller åtminstone tilldelas ett avgörande inflytande över dessa bolag.

Examensmål

Examensmålet för utbildningen på forskarnivå inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet är 550 examina under perioden 2005-2008. Under år 2007 har 133 forskarexamina avlagts. Under åren 2005-2007 har sammanlagt 396 forskarexamina avlagts inom området, vilket innebär att förutsättningarna för att nå målet är tämligen goda.

Inom det naturvetenskapliga forskningsområdet är målet 455 examina under perioden 2005-2008. 169 forskarexamina har avlagts under år 2007. Under 2005-2007 har 388,5 forskarexamina avlagts inom området. Det innebär att förutsättningarna för att nå målet även här är goda.

Avgifts- och bidragsintäkter (uppdragsforskning, bidragsfinansierad forskning)

Intäkterna för uppdragsforskning fortsätter att utvecklas starkt. Intäkterna ökade från 93,9 mkr till 109,3 mkr mellan 2006 och 2007. Den prognos som gjordes i regleringsbrevet för 2007 (93,7 mkr) har således överträffats med råge. Tillväxten är långsiktig: intäkterna för uppdragsforskning har ökat med över 100 procent de senaste fem åren.

Bidragsintäkterna uppgick under år 2007 till 655,0 mkr och har ökat med 5 procent per år under 2006 och 2007. Universitetet har varit framgångsrikt i arbetet med att söka medel för starka forskningsmiljöer vilket sannolikt kommer att ge utslag i en fortsatt hög nivå på bidragsintäkterna.

Finansieringsfrågor

Anslag för forskning och utbildning på forskarnivå (tabell 3)

Utgångspunkten för beräkningen av anslaget inför budgetåret 2008 i tabell 3 är vad som anförts rörande Stockholms universitet i budgetpropositionen. I beräkningarna har hänsyn tagits till att universitetet kommer få del av den allmänna förstärkning av universitetens fakultetsanslag som läggs ut under åren 2008-2009. Likaledes har hänsyn tagits till att universitetet får en förstärkning av anslaget med 28,8 mkr under 2008 i enlighet med senaste forskningspropositionen samt 29 mkr i allmän förstärkning.

Förslag till förändring av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå (tabell 6)

Tabell 6 har beräknats med utgångspunkt i de förslag som lagts ovan. Universitetet föreslår ett permanent tillskott om 30 mkr per år för att bygga upp en stark utbildningsvetenskaplig forskning.

Investeringar m.m.

Uppgifter beträffande investeringsnivå samt lån hos Riksgäldskontoret för finansiering av investeringar i anläggningstillgångar redovisas i tabell 7, medan lokalarea och lokalkostnader redovisas i tabell 8. Beloppen i båda tabellerna anges i 2008 års prisnivå.

Investeringsnivå

Följande prognos gäller investeringsbehoven under den period som budgetunderlaget omfattar.

År	2007 (utfall)	2008 (prognos)	2009	2010	2011
Belopp	120 mkr	150 mkr	140 mkr	140 mkr	140 mkr

Lån i Riksgäldskontoret samt räntor och amorteringar

Investeringar i anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgäldskontoret. De beräknade amorteringarna och räntekostnaderna framgår av tabell 7. De faktorer som främst påverkar låneramens storlek är investeringsbehovet samt lånens löptid. Med hänsyn tagen till dessa faktorer beräknas behovet av låneram att uppgå till beloppen nedan.

År	2007 (disp)	2008 (besl)	2009 (försl)	2010 (försl)	2011 (försl)
Belopp	340 mkr	429 mkr	430 mkr	430 mkr	430 mkr

Universitetets förslag till förändrade anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå förväntas inte leda till några förändringar av låneramen.

I universitetsstyrelsens beslut har deltagit regeringsråd Sten Heckscher (ordförande), professor Kåre Bremer (rektor), professor Lena Gerholm (prorektor), riksantikvarie Inger Liliequist, verkställande direktör Staffan Salén, kulturdirektör Berit Svedberg, professor Gudrun Dahl, professor Suzanne Wennberg, kårordförande Edith Ringmar och forskarstuderande Ulrika Dahl.

Övriga närvarande var professor Stefan Nordlund, professor Gunnar Svensson och universitetsadjunkt Mats Rubarth (personalrepresentant SACO). Föredragande i ärendet har varit utredare Rikard Skårfors.

Kåre Bremer

Rikard Skårfors

Tabell 1						
Totalt budget; nollförslag (mnkr)	2007 Not 2	2008	2009	2010	2011	
Verksamhetens intäkter						
Anslag	2 008,7	2 758,8	2 797,5	2 797,5	2 797,5	
Avgifter och andra ersättningar (A)	282,1	345,5	345,5	345,5	345,5	
Bidrag (B)	684,2	714,4	714,4	714,4	714,4	
Finansiellt netto	23,5	21,3	21,3	21,3	21,3	
Summa intäkter	2 998,5	3 840,0	3 878,6	3 878,6	3 878,6	
Verksamhetens kostnader						
Personal	1 885,5	2 454,4	2 485,3	2 485,3	2 485,3	
Lokaler	486,3	588,0	588,0	588,0	588,0	
Drift/Övrigt	423,1	627,3	635,0	635,0	635,0	
Avskrivningar	93,0	112,7	112,7	112,7	112,7	
Summa kostnader	2 887,9	3 782,3	3 821,0	3 821,0	3 821,0	
Justering	1)					
Diff anslag (regl.brev - RR)	56,9	57,3	57,3	57,3	57,3	
Res. från andelar i dotterbolag	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3	
Periodens kapitalförändring	53,4	0,0	0,0	0,0	0,0	

1) Justeringen görs för att periodens kapitalförändring skall stämma överens med resultatet i årsredovisningen.

Den består av den differens som uppstår mellan anslaget enligt regleringsbrevet (som redovisas ovan) och anslaget enligt resultaträkningen (= 1951,8).

Differensen beror på att anslagen enligt regleringsbrevet innehåller transfereringsmedel som inte bokförs som en anslagsintäkt i resultaträkningen utan som transfereringar (t ex anslaget för stöd till studenter med funktionshinder).

Justeringen består även av resultatet från andelar i dotterbolag (som inte ingår i det verksamhetsutfall som redovisas ovan).

2) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 2						
Nollförslag för verksamhetsgren: Grundläggande högskoleutbildning (mnkr)		2007 Not 2	2008	2009	2010	2011
Verksamhetens intäkter						
Anslag						
- takbelopp		912,1	1 466,5	1 466,5	1 466,5	1 466,5
- särskilda åtaganden		39,2	66,6	66,6	66,6	66,6
Avgifter och andra ersättningar		114,7	163,2	163,2	163,2	163,2
Bidrag		29,2	34,5	34,5	34,5	34,5
Finansiellt netto		9,4	10,2	10,2	10,2	10,2
Summa intäkter		1 104,6	1 741,1	1 741,1	1 741,1	1 741,1
Verksamhetens kostnader						
Personal		699,6	1 104,8	1 104,8	1 104,8	1 104,8
Lokaler		191,8	288,7	288,7	288,7	288,7
Drift/Övrigt		134,7	288,3	288,3	288,3	288,3
Avskrivningar		19,5	38,2	38,2	38,2	38,2
Summa kostnader		1 045,5	1 720,0	1 720,0	1 720,0	1 720,0
Justering		1)				
Diff anslag (regl.brev - RR)		20,8	21,0	21,0	21,0	21,0
Res. från andelar i dotterbolag		- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1
Periodens kapitalförändring		38,1	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Justeringen görs för att periodens kapitalförändring skall stämma överens med resultatet i årsredovisningen.

Den består av den differens som uppstår mellan anslaget enligt regleringsbrevet (som redovisas ovan) och anslaget enligt resultaträkningen (= 930,4).

Differensen beror på att anslagen enligt regleringsbrevet innehåller transfereringsmedel som inte bokförs som en anslagsintäkt i resultaträkningen

utan som transfereringar (t ex anslaget för stöd till studenter med funktionshinder).

Justeringen består även av resultatet från andelar i dotterbolag (som inte ingår i det verksamhetsutfall som redovisas ovan).

2) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 3						
Nollförslag för verksamhetsgren: Forskning och forskarutbildning (mnkr)		2007 Not 2	2008	2009	2010	2011
Verksamhetens intäkter						
Anslag		1 057,4	1 225,8	1 264,4	1 264,4	1 264,4
Avgifter och andra ersättningar		167,4	182,2	182,2	182,2	182,2
Bidrag		655,0	679,8	679,8	679,8	679,8
Finansiellt netto		14,1	11,0	11,0	11,0	11,0
Summa intäkter		1 893,9	2 098,9	2 137,6	2 137,6	2 137,6
Verksamhetens kostnader						
Personal		1 185,9	1 349,6	1 380,5	1 380,5	1 380,5
Lokaler		294,5	299,3	299,3	299,3	299,3
Drift/Övrigt		288,4	339,0	346,7	346,7	346,7
Avskrivningar		73,5	74,4	74,4	74,4	74,4
Summa kostnader		1 842,3	2 062,3	2 101,0	2 101,0	2 101,0
Justerings	1)					
Diff anslag (regl.brev - RR)		36,1	36,3	36,3	36,3	36,3
Res. från andelar i dotterbolag	-	0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Periodens kapitalförändring		15,3	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Justeringen görs för att periodens kapitalförändring skall stämma överens med resultatet i årsredovisningen.

Den består av den differens som uppstår mellan anslaget enligt regleringsbrevet (som redovisas ovan) och anslaget enligt resultaträkningen (= 1021,4).

Differensen beror på att anslagen enligt regleringsbrevet innehåller transfereringsmedel som inte bokförs som en anslagsintäkt i resultaträkningen utan som transfereringar.

Justeringen består även av resultatet från andelar i dotterbolag (som inte ingår i det verksamhetsutfall som redovisas ovan).

2) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 4						
Totalt budget förändringsförslag (mnkr)		2007 Not 2	2008	2009	2010	2011
Verksamhetens intäkter						
Anslag		2 008,7	2 758,8	2 954,5	2 834,5	2 834,5
Avgifter och andra ersättningar (A)		282,1	345,5	345,5	345,5	345,5
Bidrag (B)		684,2	714,4	714,4	714,4	714,4
Finansiellt netto		23,5	21,3	21,3	21,3	21,3
Summa intäkter		2 998,5	3 840,0	4 035,6	3 915,6	3 915,6
Verksamhetens kostnader						
Personal		1 885,5	2 454,4	2 610,9	2 514,9	2 514,9
Lokaler		486,3	588,0	588,0	588,0	588,0
Drift/Övrigt		423,1	627,3	666,4	642,4	642,4
Avskrivningar		93,0	112,7	112,7	112,7	112,7
Summa kostnader		2 887,9	3 782,3	3 978,0	3 858,0	3 858,0
Justering		1)				
Diff anslag (regl.brev - RR)		56,9	57,3	57,3	57,3	57,3
Res. från andelar i dotterbolag	-	0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3
Periodens kapitalförändring		53,4	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Justeringen görs för att periodens kapitalförändring skall stämma överens med resultatet i årsredovisningen.

Den består av den differens som uppstår mellan anslaget enligt regleringsbrevet (som redovisas ovan) och anslaget enligt resultaträkningen (= 1951,8).

Differensen beror på att anslagen enligt regleringsbrevet innehåller transfereringsmedel som inte bokförs som en anslagsintäkt i resultaträkningen utan som transfereringar (t ex anslaget för stöd till studenter med funktionshinder).

Justeringen består även av resultatet från andelar i dotterbolag (som inte ingår i det verksamhetsutfall som redovisas ovan).

Samma typ av justering görs även i tabell 5 och 6.

2) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 5					
Förändringsförslag för verksamhetsgren: Grundläggande högskoleutbildning (mnkr)	2007 Not 4	2008	2009	2010	2011
Verksamhetens intäkter					
Anslag (takbelopp och särskilda åtaganden)	951,3	1 533,1	1 533,1	1 533,1	1 533,1
- förslag till förändring (1)			120,0		
- förslag till förändring (2)			-	-	-
- förslag förändring av Särskilda åtaganden (3)			7,0	7,0	7,0
Avgifter och andra ersättningar	114,7	163,2	163,2	163,2	163,2
Bidrag	29,2	34,5	34,5	34,5	34,5
Finansiellt netto	9,4	10,2	10,2	10,2	10,2
Summa intäkter	1 104,6	1 741,1	1 868,1	1 748,1	1 748,1
Verksamhetens kostnader					
Personal	699,6	1 104,8	1 206,4	1 110,4	1 110,4
Lokaler	191,8	288,7	288,7	288,7	288,7
Drift/Övrigt	134,7	288,3	313,7	289,7	289,7
Avskrivningar	19,5	38,2	38,2	38,2	38,2
Summa kostnader	1 045,5	1 720,0	1 847,0	1 727,0	1 727,0
Justering					
Diff anslag (regl.brev - RR)	20,8	21,0	21,0	21,0	21,0
Res. från andelar i dotterbolag	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1
Periodens kapitalförändring	38,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Förslag

- 1) Engångskostnader i samband med att universitetet övertagit verksamheten från Lärarhögskolan i Stockholm (120 mkr, engångsbelopp)
- 2) Ytterligare höjning av per capita-ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer (ryms inom ramen för nuvarande takbelopp)
- 3) Ökning av nationella medlen för studenter med funktionshinder (7 mkr)

4) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 6						
Förändringsförslag för verksamhetsgren: Forskning och forskarutbildning (mnkr)		2007 Not 2	2008	2009	2010	2011
Verksamhetens intäkter						
Anslag		1 057,4	1 225,8	1 264,4	1 264,4	1 264,4
- förslag till förändring (1)				30,0	30,0	30,0
Avgifter och andra ersättningar		167,4	182,2	182,2	182,2	182,2
Bidrag		655,0	679,8	679,8	679,8	679,8
Finansiellt netto		14,1	11,0	11,0	11,0	11,0
Summa intäkter		1 893,9	2 098,9	2 167,6	2 167,6	2 167,6
Verksamhetens kostnader						
Personal		1 185,9	1 349,6	1 404,5	1 404,5	1 404,5
Lokaler		294,5	299,3	299,3	299,3	299,3
Drift/Övrigt		288,4	339,0	352,7	352,7	352,7
Avskrivningar		73,5	74,4	74,4	74,4	74,4
Summa kostnader		1 842,3	2 062,3	2 131,0	2 131,0	2 131,0
Justering						
Diff anslag (regl.brev - RR)		36,1	36,3	36,3	36,3	36,3
Res. från andelar i dotterbolag	-	0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Periodens kapitalförändring		15,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Förslag

1) Tillskott för att bygga upp utbildningsvetenskap som ett starkt forskningsområde (30 mkr)

2) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 7					
Investeringar i anläggningstillgångar enligt nollalternativet (mnkr)	2007 Not 1	2008	2009	2010	2011
IB lån i Riksgäldskontoret	236	288	298	298	298
Beräknad nyupplåning	52	150	140	140	140
- varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	-	1	1	1	1
- varav förbättringsutgifter på annans fastighet	18	48	23	19	19
Beräknad amortering	-	140	140	140	140
UB lån i Riksgäldskontoret	288	298	298	298	298
Beräknad räntekostnad	9	14	15	15	15
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Föreslagen låneram utifrån totalbudget, inklusive förändringar	340	429	430	430	430
Investeringar som ej skall lånefinansieras	-	-	-	-	-
Totalt investeringsbehov	288	298	298	298	298

1) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.

Tabell 8						
Redovisning av lokaler (mnkr)		2007	2008	2009	2010	2011
		Not 4				
Area, 1000 kvm LOA, utifrån lokalförsörjningsplan						
- föregående års utgång	1	268,8	305,3	304,8	307,8	301,0
- ökning under året		0,5	10,2	23,0	94,3	31,9
- minskning under året		-6,4	-10,7	-20,0	-101,1	-31,9
- vid årets utgång (A)		262,9	304,8	307,8	301,0	301,0
Förbättringsutgift på annans fastighet						
- nyinvesteringar		18,0	48,0	21,0	9,0	17,0
- avskrivningar		19,4	20,0	21,0	21,0	21,0
Total årshyra enligt hyresavtal, utifrån lokalförsörjningsplan (B)						
Byggnadsplanering		410,1	499,7	504,7	490,4	490,4
Albanova		23,5	23,2	23,4	23,4	23,4
Totalt		433,6	522,9	528,1	513,8	513,8
Genomsnittlig hyra B/A (kr/kvm LOA)		1649,6	1715,6	1715,7	1706,9	1706,9
Lokalkostnader (C)		2, 3	486,3	588,0	588,0	588,0
Genomsnittlig lokalkostnad C/A (kr/kvm LOA)		1850,1	1929,1	1910,3	1953,5	1953,5
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader		16,8%	15,5%	15,4%	15,4%	15,4%

1) Inklusive SU:s andel av lokalarea i AlbaNova (15,2 tusen kvm). Differens mellan UB2007 och IB 2008 beror på övertagandet av LHS.

2) I lokalkostnader ingår hyra, fastighetsskatt, elkostnader, värmekostnader samt lokalsvår

3) AlbaNova: KTH och Stockholms universitet delar på kostnaderna men KTH administrerar AlbaNova.

4) År 2007 avser Stockholms universitet exkl dåvarande Lärarhögskolan i Stockholm.